

Dr hab. Anna Bokszczanin, prof. UO
Kierowniczka Katedry Społecznej Psychologii Klinicznej
Uniwersytet Opolski
Instytut Psychologii
Pl. Staszica 1
45-052 Opole
e-mail: abok@uni.opole.pl
tel. 077 4527370

Opole, dn. 16.04.2024

**Recenzja osiągnięcia naukowego, dorobku naukowego oraz działalności dydaktycznej
i organizacyjnej
dr Małgorzaty Wójcik
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie
psychologia, prowadzonym przez Radę Instytutu Psychologii Uniwersytetu SWPS**

Recenzja dorobku naukowego pani dr Małgorzaty Wójcik została wykonana w oparciu o otrzymaną dokumentację, tj. jest autoreferat, wykaz osiągnięć, wykaz publikacji, oświadczenia współautorów oraz zaświadczenia o aktywnościach naukowych. W swoich ocenach kierowałam się kryteriami wyznaczonymi przez Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, (art. 219 ust. 1). Recenzja składa się z kolejnych części i zawiera życiorys zawodowy, charakterystykę i ocenę osiągnięcia naukowego wskazanego przez Habilitantkę oraz ocenę pozostałej aktywności naukowej i dydaktycznej. W poszczególnych częściach recenzji dokonywane są oceny cząstkowe. W części końcowej znajduje się rekomendacja odnosząca się do nadania stopnia doktora habilitowanego.

1. Życiorys zawodowy

Pani Małgorzata Wójcik otrzymała stopień magistra filologii angielskiej w 1996 roku. Stopień doktora w zakresie psychologii uzyskała na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w 2009 roku, na podstawie rozprawy pt. *Efektywność specyficznych i niespecyficznych sposobów zmiany negatywnych stereotypów etnicznych*.

Od roku 2012 jest zawodowo związana z Uniwersytetem SWPS, Wydziałem Psychologii w Katowicach, gdzie pracuje na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego. Od 2020 roku do

dzisiaj pełni funkcję Prodziekana ds. studenckich. W latach 2016-2019 pracowała również jako wykładowca w Kolegium Nauk Społecznych i Filologii Obcych Politechniki Śląskiej jednocześnie pełniąc tam funkcje dyrektorskie.

2. Charakterystyka osiągnięcie naukowego

Osiągnięcie naukowe zostało zatytułowane: **Prześladowanie i dręczenie rówieśnicze (bullying) – wzajemne oddziaływanie czynników indywidualnych, grupowych i kontekstowych**. W skład zaprezentowanego cyklu wchodzi 10 opublikowanych artykułów naukowych w latach 2015-2022.

1. Wójcik, M., Thornberg, R., Flak, W., & Leśniewski, J. (2022). Downward Spiral of Bullying: Victimization Timeline From Former Victims' Perspective. *Journal of interpersonal violence*, 37 (13-14). doi.org/10.1177/08862605219
2. Wójcik, M., & Flak, W. (2021). Frenemy: A new addition to the bullying circle. *Journal of interpersonal violence*, 36(19-20). doi.org/10.1177/0886260519880168
3. Wójcik, M., & Rzeńca, K. (2021). Disclosing or Hiding Bullying Victimization: A Grounded Theory Study From Former Victims' Point of View. *School Mental Health*, 13 (4) 808-818. doi.org/10.1007/s12310-021-09447-5
4. Kaczan, R., Rycielski, P., Wójcik, M., Ciszek, P., Rzeńca, K. (2021). Innowacyjny system zapobiegania przemocy szkolnej RESQL–doświadczenia z wdrożeń ogólnopolskich. *Przegląd Psychologiczny*, 64(2), 25-33.
5. Wójcik, M., & Mondry, M. (2020). "The game of bullying": Shared beliefs and behavioral labels in bullying among middle schoolers. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 24(4), 276. doi.org/10.1037/gdn0000125
6. Wójcik, M., & Mondry, M. (2020). Student action research: Preventing bullying in secondary school—Inkla project. *Action Research*, 18 (2). doi.org/10.1177/1476750317730652
7. Wójcik, M., & Helka, A. M. (2019). Meeting the needs of young adolescents: ABBL anti-bullying program during middle school transition. *Psychological Reports*, 122(3), 1043-1067. doi.org/10.1177/0033294118768
8. Wójcik, M. (2018). The parallel culture of bullying in Polish secondary schools: a grounded theory study. *Journal of Adolescence*, 69, 72-79. doi.org/10.1016/j.adolescence.2018.09.005
9. Wójcik, M., & Kozak, B. (2015). Bullying and exclusion from the dominant peer group in Polish middle schools. *Polish Psychological Bulletin*, 46(1), 2-14.
10. Wójcik, M., Helka, A., Kozak, B., Błońska, M., Garbarciuk, A., Małczak, M. (2015). Zapobieganie wykluczeniu rówieśniczemu w gimnazjum. *Edukacja*, 3, s. 123–140.

Dziewięć prac ma charakter wieloautorski, jedna została opublikowana samodzielnie. We wszystkich przedstawionych artykułach pani dr Wójcik figuruje jako pierwszy autor a w trzech jako drugi.

Publikacje ukazały się w prestiżowych, wysoko punktowanych (wg wykazu MEiN), angielsko-języcznych czasopismach, takich jak: *Journal of interpersonal violence* (100 pkt.), *School Mental Health* (100 pkt.), *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice* (100 pkt.), *Journal of Adolescence* (70 pkt.) oraz *Polish Psychological Bulletin* (40 pkt.). Publikowanie w czasopismach o wysokiej renomie naukowej, świadczy o wysokim poziomie naukowym. Ilościowy dorobek prac naukowych stanowiących podstawę oceny przedstawia się pozytywnie a wkład własny w powstanie tych artykułów jest oceniony jako znaczny (od 100 do 45% procent). W artykule otwierającym cykl habilitacyjny pani dr Wójcik, *Frenemy: A new addition to the bullying circle* (nr 2), zostały zaprezentowane badania, których wyniki pogłębiają koncepcję teoretyczną wskazującą, że zjawisko bullingu pełni funkcję społeczną i dotyczy wszystkich uczniów zaangażowanych, nie tylko agresorów (Autoreferat, s 13).

Głównym osiągnięciem prezentowanego badania jest uzupełnienie koła bullingu o nowego aktora „wrogojaciela” (*frenemy*). Postać „wrogojaciela” jest definiowana jako osoba (uczeń), który jest negatywnie nastawiony wobec przemocy rówieśniczej, lubi kolegę/koleżankę która jest ofiarą, ale nie reaguje odpowiednio z obawy, że może stać się kolejną ofiarą. „Wrogojacieli” jest osobą, która zmienia swoje zachowanie w zależności od sytuacji. Raz jest przyjacielem, osobą wspierającą ofiarę prześladowania a w innych okolicznościach dołącza do agresora (Autoreferat, s. 9-10).

Opisane powyżej osiągnięcie naukowe uważam za ważne z punktu widzenia poszerzenia wiedzy o różnych postawach jakie przyjmują uczniowie uwikłani w przemoc szkolną. Sądzę również, że rola jaką prezentuje „wrogojacieli”, dla uzyskania pełniejszego obrazu tej sylwetki, wymaga dalszych badań, np. pod względem cech osobowych oraz uwarunkowań rodzinnych. Jest to istotne, aby wzmocnić przekaz o dominującej roli czynników sytuacyjnych i uwarunkowań środowiskowych w procesie bullingu oraz ograniczenie powszechnej tendencji do obwiniania wyłącznie dzieci ze względu na ich cechy osobowe.

W kolejnym badaniu, *The parallel culture of bullying in Polish secondary schools: A grounded theory study* (nr 8) Habilitantka postanowiła odpowiedzieć na pytania dotyczące procesu bullingu w codziennym życiu młodzieży, tj. przyczyn wewnątrzgrupowych, interpersonalnych interakcji oraz nadawanych im znaczeń.

Pomimo, że badanie miało w dużej mierze charakter replikacyjny jego wyniki należy ocenić jako znaczące, ponieważ weryfikują zależności teoretyczne na gruncie polskim. Badania

replikacyjne mają istotne znaczenie gdyż weryfikują zaobserwowane w innych krajach świata prawidłowości i dowodzą uniwersalności wzorców zachowania.

Artykuł *Downward spiral of bullying: Victimization timeline from former victims' perspective* (nr 1) jest kontynuacją teoretycznej koncepcji przebiegu procesu prześladowania/bullyingu i stanowi uzupełnienie teorii Roberta Thornberga (Thornberg i in., 2013). Badanie zostało przeprowadzone w grupie osób dorosłych, które w przeszłości doświadczyły prześladowania rówieśniczego przez okres dłuższy niż 6 lat.

Wyniki posłużyły jako uzupełnienie teorii głównie o doświadczenia osób będących ofiarami i doprowadziły do wyodrębnienia wzorców przemocy w czasie. Etapy te obrazują rysunki przedstawiające „równię pochyłą ofiary prześladowania rówieśniczego” (Autoreferat, s.14).

Prezentowana teoria zwana „ugruntowaną teorią równoległej kultury bullyingu” odnosi się do mikroestymu, pokazuje sposób w jaki uczniowie tworzą normy i obrazuje etapy procesu kreowania ofiary. Przedstawia także rytuały grupowe, które potwierdzają status ofiary. Habilitantka dowodzi, że prześladowanie szkolne jest to zjawisko społeczne „zakorzenione w mechanizmach grupowych i kontekście szkoły, tworzący lokalną kulturę klasy i ułatwiający prześladowanie oraz dręczenie” (Autoreferat s. 12). Porównuje ten proces do efektu domina – na początku są drobne uwagi, żarty i incydenty, które kończą się dręczeniem o długotrwałym charakterze.

Za ważne osiągnięcie należy uznać opracowanie własnej koncepcji teoretycznej dotyczącej etapów i faz bullyingu. Osiągnięcia odnoszące się do teoretycznych propozycji pani dr Małgorzaty Wójcik świadczą o dużej znajomości badanego zjawiska, umiejętności integracji wyników i syntezy wyników badań. Wpisują się w istniejące nurty myślenia naukowego na temat przemocy rówieśniczej oraz, co trzeba podkreślić, pokazują nowe perspektywy. Budowanie własnych teorii opartych na faktach naukowych uważam za szczególnie wartościowe.

Kolejna praca, *The game of bullying”: Shared beliefs and behavioral labels in bullying among middle schoolers* (nr 5) przedstawia wyniki badania terenowego w szkołach. Główny wynik dotyczył roli agresorów w procesie prześladowania rówieśniczego. Autorka dowodzi, że dziecko, któremu nadano etykietę agresora zachowuje się zgodnie z etykietą i nie potrafi z niej zrezygnować, ponieważ straci twarz, poczucie dominacji i władzę, itp. (Autoreferat, s. 19). Pozostałe dzieci również zachowują się zgodnie z nadanymi sobie etykietami – obserwatora, czy też czynnego kibica zdarzenia i również nie potrafią wyjść z tej roli.

Wynik ten jest ważny ze względów teoretycznych, gdyż uzupełnienia i rozszerza wiedzę w zakresie teorii etykietowania odnoszącej się do prześladowania rówieśniczego (Burns, Maycock, Cross, Brown, 2008). Podkreśla, że proces prześladowania ma charakter grupowy i

winę za zachowanie ponoszą wszyscy aktorzy tego zdarzenia, nie tylko agresor. Pani dr Małgorzata Wójcik zwraca także uwagę na implikacje praktyczne uzyskanych wyników dla możliwych działań prewencyjnych i interwencyjnych na terenie szkoły.

Ograniczeniem wniosków wynikających z tego badania, czego autorzy są świadomi, jest możliwość nietrafnej interpretacji wypowiedzi młodzieży. Interpretacja badaczy może być nasycona własnymi doświadczeniami i skryptami poznawczymi dotyczącymi przemocy rówieśniczej.

Badanie opisane w artykule *Student action research: Preventing bullying in secondary school – Inkla project* (nr 6) dotyczyło identyfikacji czynników, które mają związek z utrzymywaniem się przemocy rówieśniczej w czasie. Badanie miało charakter partycypacyjny i skupiało się także na praktycznych sposobach radzenia sobie z przemocą rówieśniczą. Autorka dowodzi, że dzięki odpowiednim działaniom interwencyjnym uczniowie mogą wyjść ze swojej roli agresora czy obserwatora bullingu i tym samym zakończyć przemoc odbywającą się na terenie klasy. Główny nacisk należy położyć na nauce nowych umiejętności społecznych.

Ponieważ wyniki pokazują możliwość zmiany postaw i zachowań przez uczniów należy je uznać za ważne osiągnięcie. Jednakże potwierdzenie uzyskanych rezultatów wymagałoby przeprowadzenia badań podłużnych, które pokażą utrzymywanie się zaobserwowanych rezultatów w czasie.

Następne przedstawione do recenzji prace *Bullying and exclusion from dominant peer group in Polish middle schools* (nr 9) oraz *Zapobieganie wykluczeniu rówieśniczemu w gimnazjum* (nr 10), opisują wyniki badania jakościowego odnoszącego się do percepcji zachowań wykluczających w klasie szkolnej. Wyniki potwierdzają ważną a nawet nadrzędną rolę klimatu klasy szkolnej w utrzymaniu dobrych relacji wśród uczniów oraz wskazują czynniki prowadzące do wykluczenia i prześladowania.

Badanie to miało częściowo charakter replikacji, ale przynosi też nowe odkrycia. Należy do nich fakt, że uczniowie, z jednej strony dobrze orientują się w konsekwencjach zachowań przemocowych (np. doświadczanie przez ofiarę smutku, lęku, prób samobójczych). Natomiast jeśli chodzi o ich własne zachowania wykluczające to interpretują je jako relatywnie nieszkodliwe.

Teoretyczny wkład tej publikacji w omawiane osiągnięcie polega na opisanie zjawiska wykluczenia w szkole z perspektywy nie tylko uczniów, ale i nauczycieli. Wkład praktyczny w omawiane osiągnięcie wpisuje się opracowanie podręcznika o tematyce interwencyjnej „*Interwencja edukacyjna. Bliżej*”.

Skuteczność wdrożonego programu sprawdzano poprzez ewaluację zaprezentowaną w artykule *Meeting the needs of young adolescents: ABBL anti-bullying program during middle*

school transition (nr 7). Artykuł przedstawia badanie wykonane w formie eksperymentu naturalnego oraz ewaluacji online. Uczniowie z grupy eksperymentalnej, po zakończeniu programu, deklarowali połowę mniej zachowań przemocowych niż ich koledzy i koleżanki z grupy kontrolnej.

W badaniu ewaluacyjnym do pomiaru odnoszącego się do incydentów przemocy zastosowano narzędzia własnej konstrukcji. W tym zakresie zamysł badawczy należy uznać za pomysłowy i wartościowy, aczkolwiek dobrym uzupełnieniem byłoby użycie narzędzia z potwierdzonymi psychometrycznymi właściwościami, które potwierdzają trafność dokonanych oszacowań statystycznych.

W artykule *Disclosing or hiding bullying victimization: A grounded theory study from former victims' point of view* (nr 3) Habilitantka szukała wyjaśnienia kwestii czasu trwania bullingu. Postawiła pytanie, dlaczego „jedne przypadki bullingu trwają kilka dni lub tygodni, a inne całymi latami? (Autoreferat, s. 24). Wyniki ujawniły różne przyczyny niezgłaszania aktów doświadczonej czy zaobserwowanej przemocy. Na przykład uczniowie nie potrafią właściwie rozpoznać zaistniałego faktu wykluczania z grupy lub obawiają się zgłoszenia z lęku przed niezrozumieniem ze strony dorosłych. Generalnie, narastający problem przemocy rówieśniczej jest silnie powiązany z atmosferą panującą w szkole oraz umiejętnościami uczniów poradzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

Badanie jest ściśle związane z problematyką cyklu zaprezentowanych artykułów a wyniki potwierdzają założenia teorii równoległej kultury bullingu. Ograniczeniem uzyskanych wyników wydaje się retrospektywny charakter badania, ze względu na zniekształcenia pamięci związane z upływem czasu, pamięcią szczegółów zdarzeń, ich sekwencją oraz rezultatami. Ponadto, nie kontrolowano także innych zachowań przemocowych, z którymi badana młodzież mogła mieć do czynienia (np. z przemocą ze strony rodziców). Autorki artykułu zdają sobie sprawę z tych ograniczeń i proponują kolejne badania pogłębiające wiedzę o czasie trwania prześladowania szkolnego.

Ostatni artykuł z cyklu habilitacyjnego pani dr Wójcik został zatytułowany *Innowacyjny system zapobiegania przemocy szkolnej RESQL – doświadczenia z wdrożeń ogólnopolskich* (nr 4) i dotyczy systemu zapobiegania i monitorowania przemocy rówieśniczej. Przeprowadzono badania ewaluacyjne wdrażające system w szkołach (badaniem objęto 600 uczniów z trzynastu szkół).

Wyniki tego pilotażowego badania okazały się bardzo obiecujące i wskazują na konieczność systemowego wspierania nauczycieli w celu zapobiegania przemocy w szkole.

Wyniki dodatkowe odnoszące się do klimatu klasy pokazują, że spora grupa uczniów (ok. 30 %) ma problemy z relacjami w grupie rówieśniczej.

2.1. Ocena podsumowująca osiągnięcie naukowe

Wszystkie publikacje pani dr Wójcik przedstawione do recenzji jako osiągnięcie naukowe, dotyczą problematyki prześladowania rówieśniczego/bullyingu w szkole. Podjęta problematyka jest ważna społecznie, gdyż zjawisko prześladowania i dręczenia jest w polskich szkołach powszechne a psychospołeczne konsekwencje dla uczniów poważne. Konsekwencje prześladowania/ bullyingu, to min. negatywny stosunek uczniów do szkoły, niska frekwencja w szkole, problemy z nauką, samotność, brak wsparcia rówieśników, izolacja i wycofanie, problemy w relacjach z rówieśnikami, depresja i wiele innych (Wójcik, Autoreferat, s. 6).

Proponowane przez Habilitantkę podejście teoretyczne wpisuje przemoc rówieśniczą w zmodyfikowany ekologiczny model Thornberga (2015) i Horton (2016), teorię rozwoju Bronfenbrennera (2005) oraz symbolicznego interakcjonizmu (Blumer, 1969; Charon, 2007) (Wójcik, Autoreferat, s. 6).

Przedstawiona definicja i charakterystyka przemocy w szkole ujmuje zjawisko przemocy rówieśniczej w sposób szeroki, uwzględnia jego zakres, złożoność, przyczyny i konsekwencje. Zaproponowana propozycja teoretyczna jest zasadna, gdyż obrazuje zjawisko przemocy szkolnej uwzględniając mnogość czynników, które ją warunkują. Należą do nich czynniki związane z jednostką, grupą, rodziną, instytucjami oraz zachodzące pomiędzy nimi interakcje. Jednakże, zastosowane podejścia teoretyczne są krytykowane ze względu na przynależność do tzw. teorii „chaosu”, które nie zakładają kierunkowości, powtarzalnych właściwości zachowania oraz ich wzorców czy uwarunkowań biologicznych i poznawczych.

Zaprezentowane w przedstawionym cyklu artykuły badania odwołują się w przeważającej mierze do danych jakościowych (wywiady indywidualne, fokusowe oraz obserwacje w klasach szkolnych (w sumie 223 uczniów/uczenic). W badaniach ewaluacyjnych wykonane zostały obliczania na danych ilościowych. Zastosowana metodologia jest prawidłowo dopasowana do proponowanych koncepcji teoretycznych oraz wymagań etycznych stawianych pracom z zakresu psychologii.

Przyjęte założenia metodologiczne pozwalają na udział wszystkich interesariuszy (włączanie naukowców oraz osoby badane) w procesie badawczym. Zabieg ten miał miejsce w prowadzonych przez Habilitantkę badaniach partycypacyjnych, które łączą teorię z praktyką. Ten niezwykle wartościowy z punktu widzenia społeczeństwa rodzaj badań zyskuje coraz większe uznanie w kraju i na świecie i jest obecnie popularyzowany w nurcie psychologii społeczności (*community*

psychology). Ponadto, pozytywną stroną badań o charakterze jakościowym jest „słuchanie głosu” osób badanych (opinii, postaw, poglądów, emocji, itp.).

Analizy zebranych przez panią dr Wójcik danych w badaniach własnych zostały przeprowadzone zgodnie z zasadami badań psychologicznych, w sposób wnikliwy i rzetelny. W mojej opinii pani dr Wójcik wykazuje się wręcz ekspercką wiedzą i umiejętnościami w prowadzeniu badań jakościowych. Przykład stanowią wyniki badań (1 art.), które odsłaniają ukryte aspekty znęcania się, reakcje ofiar na wydarzenia z zewnątrz. Badania te dowodzą, że prześladowanie szkolne posiada swoją dynamikę i jest procesem rozwijającym się i trwającym w czasie.

Za szczególnie wartościowe w zaprezentowanym cyklu artykułów uznaję:

- ✓ opracowanie własnej koncepcji teoretycznej dotyczącej etapów i faz bullyingu,
- ✓ uzupełnienie teorii Roberta Thornberga (Thornberg i in., 2013),
- ✓ uzupełnienie koła bullyingu o nowego aktora „wrogojaciela” (*frenemy*),
- ✓ rozszerzenie wiedzy odnoszącej się do prześladowania rówieśniczego, w ramach teorii etykietowania (Burns, Maycock, Cross, Brown, 2008),
- ✓ pokazanie możliwości zmiany postaw i zachowań wobec prześladowania/bullyingu przez uczniów w starszych klasach,
- ✓ poszerzenie wiedzy odnoszącej się do przyczyn niezgłaszania aktów doświadczanej przemocy.

W mojej opinii przedstawione do recenzji artykuły naukowe stanowią cykl powiązany tematycznie. Zagadnienia prześladowania rówieśniczego, dręczenia, wykluczania i możliwości zmniejszenia zakresu tych zjawisk były konsekwentnie badane, analizowane i wdrażane do rzeczywistości szkolnej. Łączenie nauki z praktyką uważam za szczególnie wartościowe.

Niedosyt pozostawia brak badań ilościowych, które pokazują rozmiary badanych zjawisk oraz powiązania korelacyjne. Potwierdzenie niektórych uzyskanych wyników wymagają także badań podłużnych, które pokażą utrzymywanie się zaobserwowanych rezultatów w czasie. Słabszą stroną zaprezentowanych badań wydaje się także brak kontroli innych źródeł przemocy (poza prześladowaniem ze strony rówieśników), np. przemocy doświadczanej ze strony rodziców, co mogło zaburzyć obraz i interpretację uzyskanych rezultatów.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowego

W opisie kariery zawodowej pani dr Wójcik znajdują się informacje o jej aktywności naukowej w tym współpracy z innymi uczelniami. Należy do niej współpraca i udział w dwóch projektach badawczych. Były to: prowadzony w latach 2013-2014 przez Inter-Disciplinary Press w

Magdalen College, Oxford, w Wielkiej Brytanii oraz w 2019 roku, praca w zespole Uniwersytetu Linköping w Szwecji. Aktualnie współpracuje z University of British Columbia w Vancouver w Kanadzie. Efektem tej współpracy są wspólne publikacje oraz rozdział w książce publikowany przez APA.

W całości dorobku sumaryczny IF publikacji według (JCR) wynosi 19,344 a 5-letni 20,972. Liczba cytowań w Scopus = 56, Google Scholar = 102, Web of Science = 40; Indeks Hirsha wynosi w Web of Science= 4, Scopus = 5, Google Scholar = 8.

W dorobku Habilitantki znajduje się (poza zaprezentowanymi jako osiągnięcie) dziewięć opublikowanych artykułów, dwie redakcje monografii oraz cztery rozdziały w monografiach. Ponadto pani dr Wójcik kierowała grantem NCBIR i realizowała kilka projektów naukowych, jako kierownik i członkini zespołu. Należy do dwóch zagranicznych towarzystw naukowych. Wykazuje w dorobku kilkanaście recenzji prac naukowych.

W ocenie podsumowującej, przedstawiony dorobek naukowy należy uznać za wystarczający, który spełnia kryterium ustawowe odnoszące się do istotnej aktywności naukowej. Na podkreślenie zasługuje fakt kierowania zespołami badawczymi, umiejętność pozyskiwania grantów naukowych, popularyzowanie nauki oraz łączenie jej z praktyką.

4. Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej

Pani dr Wójcik wykazała szereg osiągnięć w zakresie dydaktyki. Prowadzi zajęcia ze studentami z zakresu psychologii społecznej, społeczności, metodologii badań jakościowych oraz wdrażania innowacji społecznych. Była kilkakrotnie nagradzana za osiągnięcia dydaktyczne i naukowe przez J.M. Rektora SWPS. Organizuje kursy, warsztaty oraz konferencje dotyczące stosowania metod jakościowych w badanach psychologicznych. Wraz z zespołem przygotowała 10 poradników odnoszących się do standardów dydaktycznych. Ponadto wspiera działania naukowe studentów SWPS pełniąc rolę prodziekana. W latach 2017-2022 pracowała jako sekretarz w Komisji ds. etyki badań naukowych.

W świetle przedstawionych danych całość działalności dydaktycznej i organizacyjnej pani dr Małgorzaty Wójcik zasługuje na jednoznacznie pozytywną ocenę.

5. Konkluzja

Na podstawie przedstawionych do recenzji artykułów wchodzących w skład osiągnięcia oraz pozostałych dokumentów stwierdzam, że spełnione zostały niezbędne, określone ustawowo, kryteria do nadania stopnia doktora habilitowanego pani dr Małgorzacie Wójcik. Po doktoracie wykazuje się istotną działalnością naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Osiągnięcie naukowe

zatytułowane „Prześladowanie i dręczenie rówieśnicze (bullying) – wzajemne oddziaływanie czynników indywidualnych, grupowych i kontekstowych” stanowi cykl powiązany tematycznie, który wnosi istotny wkład do wiedzy psychologicznej związanej ze zjawiskami przemocy rówieśniczej. Uwagi krytyczne dotyczące niektórych publikacji oraz szczegółowych aspektów dorobku nie mają istotnego wpływu na ocenę końcową.

Ocena całości dorobku wskazuje, że pani dr Małgorzata Wójcik posiada niezbędne kompetencje do pełnienia roli samodzielnego pracownika naukowego. Tym samym wnioskuję o dopuszczenie pani dr Małgorzaty Wójcik do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Dr hab. Anna Bokszczanin, prof. UO